

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta/ky: Markéta Svobodová

Název bakalářské práce: Restaurování olejomalby na papíru a plátně *Podobizna mladé dívky*

Studijní obor: Ateliér restaurování uměleckých děl na papíru

Vedoucí práce: Mgr. art. Luboš Machačko, Art.D.

Jméno a příjmení oponenta/email: PhDr. Veronika Knedlíková Wanková, PhD.
/vknedlikova@gmail.com

Naplnění zadání práce

Zdůvodnění: Studentka prokázala, že je schopna využít teoretických poznatků a praktických dovedností získaných během studia ke zpracování předložené bakalářské práce. Jejím cílem bylo komplexní restaurování díla *Podobizna mladé dívky*, které se zabývalo papírovou a textilní podložkou, barevnou a lakovou vrstvou, adjustací i způsobem uložení díla. Díky restaurátorskému zásahu se z díla v havarijním stavu (hrozily další ztráty barevné vrstvy i další poškození podložek), stalo dílo zcela odpovídající prezentačním nárokům muzea i požadavkům na ochranu kulturního dědictví.

Text bakalářské práce byl koncipován jako dokumentace restaurátorského zásahu s přesahem do kulturně-historického bádání; samozřejmostí bylo využití chemicko-technologického průzkumu ke stanovení vhodného typu zásahu a použití materiálů.

Drobná připomínka k anotaci práce: volila bych jiné pořadí cílů této práce: „*Cílem restaurování tohoto objektu bylo zachování fragmentů a uvedení díla do stavu, kdy je možné jej prezentovat...*“ Možná by bylo vhodné se inspirovat textem z Úvodu práce: „*Hlavním cílem restaurátorského zásahu bylo zachování uměleckého díla, jeho preventivní ochrana, omezení degradačních procesů a také navrácení jeho estetické hodnoty.*“

A B C D E F

Odborná úroveň práce

Zdůvodnění: Úroveň práce i její rozsah odpovídá požadavkům na její zpracování. Práce úspěšně propojuje poznatky z kulturně-historického průzkumu se závěry chemicko-technologického průzkumu a poznatky ze samotného restaurátorského zásahu. Studentka přistupuje k restaurovanému dílu s respektem a dbá na zachování všech fragmentů a dochovaných různorodých materiálů. K práci využila šetrné konzervační metody a materiály, které neponechávají na díle rezidua. Studentka svým postupem prokázala, že k procesu restaurování přistupuje zodpovědně a je její snahou co nejméně zasahovat do podstaty a autenticity díla.

A B C D E F

Metodická úroveň práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zdůvodnění: Práce je logicky uspořádaná, jednotlivé kapitoly na sebe navazují a rozsah obrazové přílohy byl zvolen tak, aby byl dostatečně vypovídající. Práce je členěna na typologický popis objektu, popis stavu díla před restaurováním, průzkum restaurovaného objektu, kulturně-historický průzkum, restaurátorský záměr, postup restaurátorských prací, seznam použitých materiálů, doporučení podmínek uložení díla. Všechny části jsou doplněny o potřebné seznamy a přílohy.

Studentka dokázala díky detailnímu archivnímu průzkumu přesvědčivě objasnit totožnost portrétované osoby. Neinvazivními metodami průzkumu také objevila signaturu díla, díky které bylo možno dílo dokonce přiřadit k jejímu autorovi. V práci byly archivní prameny a literatura řádně citovány. Při popisu restaurátorského postupu bylo odůvodněno, proč byl jaký materiál použit, názorně byl zakreslen stav díla a postup vybraných prací. Vzhledem k velmi detailním zkouškám týkajících se formy čištění barevné vrstvy nebo odstraňování lakové vrstvy, jsem postrádala podrobnější vysvětlení použití laků, zvláště pak závěrečného (str. 50: „*Na malbu byl použit Regalrez® 1094 s UV protekcí.*“) Studentka jen konstatuje, jaký byl použit lak, ale nejsou vysvětleny důvody/výhody jeho aplikace (Proč byl zrovna zvolen

tento lak?). Bylo by tedy vhodné tuto problematiku rozvést, zvláště kvůli budoucí praxi, kdy restaurátor často musí obhájit typ použitého laku.

A B C D E F

Formální úprava bakalářské práce a její jazyková úroveň

Zdůvodnění: Práce je jasně členěná a přehledná. V jejím textu se však zejména v prvních kapitolách vyskytují gramatické nesrovnalosti, např.: v Úvodu: „...jelikož i tato skutečnost měla za zapříčinění různých druhů degradace.“; „Dílo bylo v havarijním stavu, který způsobily degradačními procesy množstvím různorodých materiálů a celkově nepříznivými podmínkami uložení.“ „Tento stav byl způsoben pravděpodobně po dlouhodobém přímém kontaktu s vodou.“; v Kapitole 4.1: „Kombinace materiálů byla patrně provedena za účelem zvětšení původního rozměru díla a jeho zasazení do ozdobného rámu.“; atd. Celkově jde však spíše o formulační pochybení a neškodí pochopení textu.

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

K diskusi nad provedeným restaurátorským zásahem navrhuji zamyslet se: **a)** nad odstraněním dochovaných štítků z rámu. Přestože nejsou nijak esteticky zajímavé a byly uloženy do zvláštního obalu, nebylo by přece jen lepší je alespoň v nějaké formě na rámu zachovat? Nehrozí v budoucnu, že krabice bude od díla separována a tyto možná nyní pro nás neužitečné informace se ztratí?; **b)** nebylo by vhodné, když jsou součástí archivní krabice fotografie atd., doplnit i informaci o doporučení na podmínky uložení díla?; **c)** nemohla být původní podobizna v nice následně po zvětšení předělaná na ne zcela dokonalý ovál? Nechybí jeho zaoblení jen právě v místech největších výpadků u pravého dolního rohu díla? Zohlednilo uvažování o retuši v místech největších ztrát uváděný popis díla z roku 1983

(str. 38: „*Poprsí s otočenou hlavou zleva v oválu, naznačeném malbou.*“)? Nemohlo být dílo v té době ještě ve stavu, kdy by ovál byl viditelný?

Závěrečné hodnocení oponenta

Zdůvodnění: Tuto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň výborně. I přesto, že jsem uvedla některé výtky a nedostatky, celkově nesnižují její kvalitu a ani způsob provedení. Práce vychází z etického kodexu restaurátora, a dokonce posouvá poznání díla dále v tom, že se podařilo určit, kdo byl na portrétu vyobrazen a objasnilo se i jeho autorství. Průběh restaurátorských prací vždy adekvátně reagoval na možná rizika dílčího poškození díla (přešlepy) a postupy byly voleny tak, aby nebyla narušena autenticita díla. Taktéž restaurování rámu bylo provedeno se zřetelem na jeho původní povrchovou úpravu. Oceňuji i péči o sejmuté části dochované adjustace, které by mohly v budoucnu, třeba při restaurování jiných zvětšovaných děl Josefa Kesslera, být dokladem toho, jak umělec pracoval.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

v Praze Datum: 25. 5. 2023

Podpis oponenta: